

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**HISTÒRIA MODERNA DE
CATALUNYA**

Coordinació: Dra MARIA JOSÉ VILALTA

Any acadèmic 2015-16

Informació general de l'assignatura

Denominació	HISTÒRIA MODERNA DE CATALUNYA
Codi	100023
Semestre d'impartició	1r semestre
Caràcter	Obligatòria
Nombre de crèdits ECTS	7.5
Grups	1
Crèdits teòrics	0
Crèdits pràctics	0
Coordinació	Dra MARIA JOSÉ VILALTA
Horari de tutoria/lloc	Despatx 3.24 Campus de Rectorat Dj-Dv: 11-11:30 h.
Departament/s	Història de l'Art i Història Social
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	75 hores presencials 112.5 hores no presencials
Modalitat	Presencial
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.
Idioma/es d'impartició	Català Altres idiomes: English, Español
Grau/Màster	Grau en HISTÒRIA
Horari de tutoria/lloc	Despatx 3.24 Campus de Rectorat Dj-Dv: 11-11:30 h.
Adreça electrònica professor/a (s/es)	vilalta@hahs.udl.cat

Dra MARIA JOSÉ VILALTA

Informació complementària de l'assignatura

Avís d'ordre i convivència: L'ús de la telefonia mòbil no està permès dins l'aula.

Descripció:

Estudi del passat de Catalunya en els seus diversos aspectes al llarg de l'Edat Moderna.

La matèria Història Moderna de Catalunya anirà dirigida a analitzar en profunditat i a plantejar debats sobre la significació dels moments decisius en la història de Catalunya, des de la crisi baix medieval, com a primera gran fractura del feudalisme, fins el triomf de la revolució industrial, base i punt de partida de l'organització social i econòmica contemporània.

Objectius acadèmics de l'assignatura

Veure apartat competències

Competències

Competències	Objectius formatius
Coneixement detallat d'un període específic del passat, centrat en un o més col·lectius humans concrets	O1: Situar amb precisió les etapes d'evolució històrica del Principat català i la Corona d'Aragó en el context europeu
Coneixement dels processos històrics i dels principals factors demogràfics, econòmics, socials polítics i culturals que els condicionen en diferents èpoques i territoris	O2: Aprofundir en les singularitats més destacades que conformen la personalitat catalana 1/ en la crisi baix medieval, 2/ els segles XVI i XVII i 3/ la guerra de Successió i el segle XVIII
Capacitat per a relacionar de manera crítica els esdeveniments i els processos del present i del passat	O3: Reflexionar sobre l'impacte contemporani dels processos històrics analitzats prèviament i entendre la seva canviant interpretació historiogràfica
Capacitat d'identificar i emprar fonts d'informació per a la investigació històrica	O4: Usar documentació d'època moderna com a font per a la història de Catalunya

Continguts fonamentals de l'assignatura

I- INTRODUCCIÓ: LA CORONA D'ARAGÓ I CATALUNYA. PROCÉS DE FORMACIÓ I REALITATS DIFERENCIALS.

II- LA CONSTRUCCIÓ DE LA HISTÒRIA MODERNA DE CATALUNYA. UN DEBAT HISTORIOGRÀFIC I IDEOLÒGIC OBERT.

Tema 1- Els diferents escenaris de la crisi baix-medieval.

Tema 2- Segles XVI i XVII:

2.1- Recuperació demogràfica, represa econòmica i desestabilització social.

2.2- El complex encaix de Catalunya dins la Monarquia Hispànica dels Àustria.

Tema 3- Catalunya en la guerra europea: les causes de la guerra dels Segadors (1640).

Tema 4- La represa neoforal catalana i el significat de l'11 de setembre de 1714.

Tema 5- L'expandiment econòmic del segle XVIII: llibertat econòmica front repressió política?

Tema 6- Cultura, Art i Música en la Catalunya Moderna: l'engany de la decadència.

Eixos metodològics de l'assignatura

Activitat	Tipologia	O*	G*	HP*	HNP*
Classe magistral (M)	Vegeu temari i cronograma	O1,2,3	1	53	62,5
Seminaris (S)	S1: Lectura crítica del <i>Decreto de Nueva Planta</i> S2: Sessió de seminari sobre bibliografia i mètode de treball	O1,2,3,4	1	4	-
Treballs (T)	In1: Informe escrit sobre les lectures del primer bloc In2: Informe escrit sobre les lectures del segon bloc In3: Informe escrit sobre les lectures del tercer bloc P1: Treball sobre una conferència	O1,2,3	1 Ind	8	50
Tutories (Tut)	Tutories en aula i individuals referides a: Tut1-M (2 h), Tut2-Inf/T/M (2,5 h) Tut3-TA (1,5)	O1,2,3,4	1 Ind	6	
Avaluació (AV)	Vegeu taula de mecanismes d'avaluació			4	
TOTAL				75	112,5

O: Objectiu. G: número de grups implicats en l'activitat. HP: hores presencials de l'alumne.

HNP: hores no presencials de l'alumne.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Activitats presencials	Inici*	Final	Dia	Horari	Espai
Aula (M + S + PA)	17/09/2015	15/01/2016	Dj-Dv	9-11 h.	1.33.2
Taller d'avaluació Síntesi i Avaluació	-	-	Dc: 27/01/2016 Dc:10/02/2016	16 h. 9 h.	0.10.1
					2.37

Informes de les Lectures: Exercicis de comparació d'interpretacions

T-In 1: Dv. 23/10/2015

VILAR, P.: "El declive catalán en la Baja Edad Media (hipótesis sobre su cronología)" dins *Crecimiento y desarrollo. Economía e historia. Reflexiones sobre el caso español*, Ariel, Barcelona, 1980, ps. 252-331.

FONTANA, J.: "La crisi" dins *La formació d'una identitat. Una història de Catalunya*, Eumo editorial, Vic, 2014, capítol 3, pp. 75-123.

T-In 2: Dv. 20/11/2015

ELLIOTT, J. H.: "L'ombra de Castella" dins *La revolta catalana (1598-1640)*, Crítica, Barcelona, 1989, capítol 6, pp. 141-172.

FONTANA, J.: "A l'ombra de l'Imperi" i "El redreçament" dins *La formació d'una identitat. Una història de Catalunya*, Eumo editorial, Vic, 2014, capítols 4 i 5, pp. 125-223.

T-In 3: Dj. 17/12/2015

VILAR, P.: "Les transformacions del segle XVIII" dins NADAL FARRERAS, J. i WOLFF, Ph.(dirs.): *Història de Catalunya*, Oikos-Tau, Barcelona, 1973, pp. 385-420.

FONTANA, J.: "El segle XVIII: repressió i represa" dins *La formació d'una identitat. Una història de Catalunya*, Eumo editorial, Vic, 2014, capítol 6, pp. 225-258

S1 - Dv 8/01/2016

Lectura crítica:

Decreto de Nueva Planta de la Real Audiencia del Principado de Cataluña establecida por su Magestad (1716) dins Camps i Arboix, J.: *El Decret de Nova Planta*, Rafael Dalmau editor, Barcelona, 1993, pp. 47-58

Sistema d'avaluació

Mecanismes d'Avaluació	Tipologia	Observacions	O*	Activitat	%
Taller d'avaluació (TA) (Examen)	TA: examen del conjunt de la matèria impartida en M i S / prova escrita	Examen escrit obligatori	O2 O3 O4	Classes Magistrals	50%
Altres (A)	T-In1: Informe escrit sobre les lectures del primer bloc T-In2: Informe escrit sobre les lectures del segon bloc T-In3: Informe escrit sobre les lectures del tercer bloc	Opcions: -3 en aula:10+10+10% -Lliure presentació	O2 O3 O4	Informe escrit Informe escrit Informe escrit	30%
Seminaris	S1- Decret de Nova Planta	Assistència+Participació	O3	Debat	10%
Pràctics	P1- Treball sobre una conferència.		O4	Exercici en aula	10%
TOTAL					100%

O: Objectiu. %: percentatge en la nota final.

Bibliografia i recursos d'informació

1: REFERENTS CLÀSSICS

ABADAL, R. i altres: *Moments crucials de la Història de Catalunya*, Vicens Vives, Barcelona, 1962.

AULESTIA I PIJOAN, A.: *Historia de Catalunya*, Barcelona, 1887-1889.

BALAGUER, V.: *Historia de Cataluña y de la Corona de Aragón*, 5 vols., Barcelona, 1860-1863.

BALAGUER, V.: *Historia de Cataluña*, Madrid, 1885-1887.

CARRERA I PUJAL, J.: *Historia económica y política de Cataluña. Siglos XVI al XVIII*, 4 vols, Barcelona, 1946-47.

DOMÍNGUEZ ORTIZ, A.: *El mosaico español*, Urgoiti editores, Pamplona, 2009, ps. 5-9 y 139-160

DURAN Y BAS, M.: *Memoria acerca de las instituciones del Derecho civil de Cataluña*, Barcelona, 1883.

- REGLÀ, J.: *Introducció a la Història de la Corona d'Aragó*, Moll, Mallorca, 1969.
- ROVIRA I VIRGILI, A.: *Historia nacional de Catalunya*, Barcelona, 1922-1937.
- SOLDEVILA, F.: *Història de Catalunya*, 3 vols., Barcelona, 1962-1963 (2ª edició).
- SOLDEVILA, F.: "Què cal saber de la Història de Catalunya?" dins *Què cal saber de Catalunya?*, Club editor, Barcelona, 1963, ps. 57-112.
- VILAR, P.: "Procés històric i cultura catalana" dins DD. AA.: *Reflexions crítiques sobre la cultura catalana*, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Barcelona, 1983, ps. 9-51.
- VILAR, P.: *Catalunya dins l'Espanya Moderna. Recerques sobre els fonaments econòmics de les estructures nacionals*, 4 vols., Edicions 62, Barcelona, 1986.
- VILAR, P.: *Introducció a la història de Catalunya*, Edicions 62, Barcelona, 1995.
- VICENS VIVES, J.: *Notícia de Catalunya*, Editorial Destino, Barcelona, 1962 i ss. (diverses edicions)

2: RECULL BIBLIOGRÀFIC BÀSIC .

- ALBAREDA, J.; GIFRE, P.: *Història de la Catalunya moderna*, Pòrtic-UOC, Barcelona, 1999.
- ALMIRALL, J. I.: *Vocabulari d'Història de Catalunya del segle IX al XVIII (1714)*, Barcelona, 1984,
- AMELANG, J.: *La formación de una clase dirigente. Barcelona, 1490-1714*, Ariel. Barcelona, 1986.
- BALCELLS, A.: *Història del nacionalisme català. Dels orígens als nostres dies*, Generalitat de Catalunya, Barcelona, 1997.
- BATLLE, C.: *La crisis social y económica de Barcelona a mediados del siglo XV*, Barcelona, 1973.
- BATLLORI, M.: *Catalunya a l'època moderna. Recerques d'història cultural i religiosa*, Barcelona, 1971.
- BETRÁN, J. L.: *La peste en la Barcelona de los Austrias*, Milenio. Lleida, 1996.
- BISSON, T. N.: *Història de la Corona d'Aragó a l'Edat Mitjana*, Crítica, Barcelona, 1988.
- BONNASSIE, P.: *La organización del trabajo en Barcelona a fines del siglo XV*, CSIC, Barcelona, 1975.
- CARRERE, C.: *Barcelona, 1380-1462: un centre econòmic en època de crisi*, 2 vols., CSIC, Barcelona, 1977-78.
- CASEY, J.: *El regne de Valencia al segle XVII*, Curial, Barcelona, 1981.
- CASEY, J. y otros: *La familia en la España mediterránea (siglos XV-XIX)*, Crítica, Barcelona, 1987.
- CLIMENT, J. FUSTER, J; GARCÍA MARTÍNEZ, S.; REGLÀ, J.; SIMÓ, T.: *Història del País Valencia. De les Germanies a la Nova Planta*, Vol. III, Edicions 62, Barcelona, 1989.
- COLÁS LATORRE, G. y SALAS AUSENS, J.A.: *Aragón en el siglo XVI. Alteraciones sociales y conflictos políticos*, Universidad de Zaragoza, Saragossa, 1982.
- CONGOST, R.: *Els propietaris i els altres. La regió de Girona, 1768-1862*, Eumo, Vic, 1990.
- DANTÍ, J. (coord.): *Ciutats, viles i pobles a la xarxa urbana de la Catalunya moderna*, Rafael Dalmau editor, Barcelona, 2005.
- DD. AA.: *Història de Catalunya*, Vol. IV, Salvat, Barcelona, 1985.
- DD. AA.: *Terra, treball i propietat. Classes agràries i règim senyorial als Països Catalans*, Crítica, Barcelona, 1986.

- DD. AA.: *La revolució catalana de 1640*, Crítica, Barcelona, 1991.
- DD. AA.: *Història de la cultura catalana*, vol. III, Edicions 62, Barcelona, 1997.
- DD. AA.: "Dossier Catalunya i Espanya en l'època moderna. Homenatge a J. H. Elliott" dins *Manuscrits. Revista d'Història Moderna*, núm. 15, 1997, ps. 17-198.
- DURAN, E.: "El règim senyorial català a l'època moderna: continuïtat i decadència", *Manuscrits*, núm. 1, Bellaterra, 1985.
- DURAN, M.; SERRA, E.; DANTÍ, J.: "El món agrari a la Catalunya moderna (segles XVI-XVIII)", *L'Avenç*, núm. 26, Barcelona, 1980.
- ELLIOTT, J. H.: "Una aristocràcia provincial: la classe dominant catalana en els segles XVI i XVII", *L'Avenç*, núm. 40, 1981.
- ELLIOTT, J.H.: *La España Imperial (1469-1716)*, Vicens Vives, Barcelona, 1986.
- ELLIOTT, J. H.: *La revolta catalana (1598-1640)*, Crítica, Barcelona, 1989.
- FERRERO, R. i GUIA, LI. (eds.): *Corts i Parlaments de la Corona d'Aragó. Unes institucions emblemàtiques en una monarquia composta*, PUV, Universitat de València, València, 2008.
- FERRO, V.: *El dret públic català. Les institucions de Catalunya fins al Decret de Nova Planta*, Eumo Editorial, Vic, 1987.
- GARCÍA CÁRCEL, R.: *Historia de Cataluña. Siglos XVI-XVII*, 2 vols., Ariel, Barcelona, 1985.
- GARCÍA CÁRCEL, R.: *La revolta catalana. Pau Claris*, Ariel, Barcelona, 1985.
- GARCÍA CÁRCEL, R.: "Las Cortes Catalanas en los siglos XVI y XVII" dins *Las Cortes de Castilla y León en la Edad Moderna. Actas de la segunda etapa del Congreso Científico sobre la Historia de las Cortes de Castilla y León (Salamanca, 1987)*, Cortes de Castilla y León, Valladolid, 1989, ps. 677-732.
- GARCÍA ESPUCHE, A.: *Un siglo decisivo. Barcelona y Cataluña, 1550-1640*, Alianza, Madrid, 1998.
- GARRABOU, R.: "El conreu del blat", *L'Avenç*, núm. 29, Barcelona, 1980.
- IGLÉSIES, J.: *El poblament de Catalunya del segle XVI al XVIII*, Barcelona, 1960.
- IGLÉSIES, J.: *El fogatge de 1553. Estudi i transcripció*, 2 vols., Barcelona, 1979-1981.
- IGLÉSIES, J.: *Les ciutats catalanes*, Barcelona, 1995.
- JUNQUERAS I VIES, O.: *Economia i pensament econòmic a la Catalunya de l'Alta Edat Moderna (1520- 1630)*, Monografies Manuscrits, UAB, Bellaterra, 2002.
- LALINDE, J.: *La institución virreinal en Cataluña (1471-1716)*, Barcelona, 1964.
- LLUCH, E.: *El pensament econòmic a Catalunya (1760-1840). Els orígens ideològics del proteccionisme i la presa de consciència de la burgesia catalana*, Edicions 62, Barcelona, 1973.
- MARTÍNEZ SHAW, C.: *Cataluña en la Carrera de Indias*, Crítica, Barcelona, 1981.
- MASPONS i ANGLASELL, F.: *Nostre dret familiar segons els autors classichs i les sentències del Antic Suprem Tribunal de Cataluña*, Barcelona, 1907.
- MERCADER I RIBA, J.: *Felip V i Catalunya*, Barcelona, 1968.
- MERCADER I RIBA, J.: *Els capitans generals (segle XVIII)*, Vicens Vives, Barcelona, 1981.
- MILLÀS I CASTELLVÍ, C.: *Els altres catalans dels segles XVI i XVII. La immigració francesa al Baix Llobregat en temps dels Àustria*, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Barcelona, 2005. MOLAS, P.: *Los gremios*

barceloneses del siglo XVIII, CECA, Madrid, 1970.

NADAL FARRERAS, J. i WOLFF, PH.(dirs.): *Història de Catalunya*, Oikos-Tau, Barcelona, 1973.

NADAL, J. i GIRALT, E.: *La population catalane de 1553 à 1717. L'immigration française et autres facteurs de son développement*, SEVPEN, Paris, 1960 (traducció al català, Eumo, Vic, 2000).

OLIVA MELGAR, J. M.: *Cataluña y el comercio privilegiado con América en el siglo XVIII. La Real Compañía de comercio de Barcelona a Indias*, PUB, Barcelona, 1987.

PALOS, J. L.: *Catalunya a l'Imperi dels Austria. La pràctica de govern (segles XVI-XVII)*, Pagès, Lleida, 1994.

PÉREZ LATRE, M.: *Entre el rei i la terra. El poder polític a Catalunya al segle XVI*, Eumo editorial, Vic, 2003.

REGLÀ, J.: *Felip II i Catalunya*, Aedos, Barcelona, 1956.

REGLÀ, J.: *Bandolers, pirates i hugonots a la Catalunya del segle XVI*, Barcelona, 1969. REGLÀ, J.: *Historia de Cataluña*, Madrid, 1974.

REGLÀ, J.: *Els virreis de Catalunya*, Vicens Vives, Barcelona, 1980.

SALES, N.: *Els segles de la decadència (segles XVI-XVIII)*, dins VILAR, P. (dir.): *Història de Catalunya*, Vol. IV, Edicions 62, Barcelona, 1989.

SALRACH, J.M. i DURAN, E.: *Història dels Països Catalans. Dels orígens a 1714*, Barcelona, 1981.

SANABRE, J.: *El Tractat dels Pirineus i la mutilació de Catalunya*, Barcelona, 1959. SERRA I PUIG, E.: *La Guerra dels Segadors*, Barcelona, 1969.

SIMÓN TARRÉS, A.: *Els orígens ideològics de la revolució catalana de 1640*, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Barcelona, 1999, ps. 283-303. SIMÓN TARRÉS, A.: *Del 1640 al 1705. L'autogovern de Catalunya i la classe dirigent catalana en el joc de la política internacional europea*, PUV-IEC, València, 2011.

SOBREQUÉS i VIDAL, S. i SOBREQUÉS i CALLICÓ, J.: *La guerra civil catalana del segle XV. Estudi sobre la crisi social i econòmica de la Baixa Edat Mitjana*, Curial, Barcelona, 1973.

TORRAS I RIBÉ, J. M.: *Els municipis catalans de l'Antic Règim (1453-1808)*, Curial, Barcelona, 1983.

TORRAS I RIBÉ, J. M.: *La Guerra de Successió i els setges de Barcelona (1697-1714)*, Rafael Dalmau, Barcelona, 1999.

TORRAS I RIBÉ, J. M.: *Felip V contra Catalunya*, Rafael Dalmau, Barcelona, 2005.

TORRES, X. I SERRA, E.: *Història Política, Societat i Cultura dels Països Catalans. Vol. IV, Crisi institucional i canvi social, segles XVI-XVII*, Edicions 62, Barcelona, 1997.

VICENS VIVES, J.: *El gran sindicato remensa (1488-1508). La última etapa del problema agrícola catalán durante el reinado de Fernando el Católico*, Madrid, 1954.

VICENS VIVES, J.: *Coyuntura económica y reformismo burgués*, Ariel, Barcelona, 1974 (original, 1968).

VICENS VIVES, J.: *Historia de los remensas (Siglo XV)*, Curial, Barcelona, 1978. VILAR, P.: *Crecimiento y desarrollo*, Ariel, Barcelona, 1980.

LECTURES COMPLEMENTÀRIES PER TEMES. I: INTRODUCCIÓ

REGLÀ, J.: *Introducció a la Història de la Corona d'Aragó*, Moll, Mallorca, 1969.

VILAR, P.: *Introducció a la història de Catalunya*, Edicions 62, Barcelona, 1995 (també com a "Introducció" a la *Història de Catalunya* dirigida per Pierre Vilar (vol. I), Edicions 62. VICENS VIVES, J.: *Notícia de Catalunya*, Editorial Destino, Barcelona, 1962 i ss. (diverses edicions) DOMÍNGUEZ ORTIZ, A.: "Aragón y

Cataluña" dins *El mosaico español*, Urgoiti editores, Pamplona, 2009, ps. 5-9 y 139-160.

SOLDEVILA, F.: "Què cal saber de la Història de Catalunya?" dins *Què cal saber de Catalunya?*, Club editor, Barcelona, 1963, ps. 57-112.

VILAR, P.: "Procés històric i cultura catalana" dins DD. AA.: *Reflexions crítiques sobre la cultura catalana*, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Barcelona, 1983, ps. 9-51.

II- LA HISTÒRIA MODERNA DE CATALUNYA.

1- Els diferents escenaris de la crisi baix-medieval.

AURELL, J.: *Els mercaders catalans al quatre-cents*, Pagès editors, Lleida, 1996. BATLLE, C.: *Barcelona a mediados del siglo XV*, Barcelona, 1976.

BATLLE, C.: *La crisis social y económica de Barcelona a mediados del siglo XV*, 2 vols., Barcelona, 1973.

BISSON, T. N.: "El Trastàmars (1412-1479)" dins *Història de la Corona d'Aragó a l'Edat Mitjana*, Crítica, Barcelona, 1988, ps. 144-173.

BONNASSIE, P.: *La organización del trabajo en Barcelona a fines del siglo XV*, Barcelona, 1975. CARRERE, C.: *Barcelona, 1380-1462: un centre econòmic en època de crisi*, 2 vols., Barcelona, 1977-78.

CRUSELLES, E.: *Los mercaderes de valencia en la Edad Media*, Milenio, Lleida, 2001.

DEL TREPPO, M.: *Els mercaders catalans i l'expansió de la corona catalano-aragonesa*, Barcelona, 1976.

DUALDE, M. y CAMARENA, J.: *El Compromiso de Caspe*, Zaragoza, 1971.

HINOJOSA, *El régimen señorial y la cuestión agraria en Cataluña durante la Edad Media*, CSIC, Madrid, 1955.

PELÁEZ, M. J.: *Catalunya després de la Guerra Civil del segle XV: Institucions, formes de govern i relacions socials i econòmiques (1472-1479)*, Barcelona, 1981.

RYDER, Alan: *The Wreck of Catalonia Civil War in the Fifteenth Century*, Oxford University Press, 2007.

RUÍZ DOMÉNECH, J. E.: "La crisis económica de la Corona de Aragón, ¿realidad o ficción historiográfica?", *Cuadernos de historia. Anexos de la revista Hispania*, núm. 8, Madrid, 1977, ps. 71-117.

SALES, N.: "Guadalupe 1486 ¿triomf del mas sobre el castell?", *Revista de Catalunya*, núm. 13, Barcelona, 1987.

SOBREQUÉS i VIDAL, S.: *Catalunya al segle xv. De la Sentència de Casp al regnat de Ferran II el Catòlic*, Editorial Base, Barcelona, 2011.

SOBREQUÉS i VIDAL, S. i SOBREQUÉS i CALLICÓ, J.: *La guerra civil catalana del segle XV. Estudi sobre la crisi social i econòmica de la Baixa Edat Mitjana*, Barcelona, 1973.

VICENS VIVES, J.: *El gran sindicato remensa (1488-1508). La última etapa del problema agrícola catalán durante el reinado de Fernando el Católico*, Madrid, 1954.

VICENS VIVES, J.: *Historia de los remensas (Siglo XV)*, Barcelona, 1978.

2- Segles XVI i XVII

2.1

GACTO, E.: "El grupo familiar en la Edad Moderna en los territorios del Mediterráneo hispánico: una visión jurídica" dins VV. AA.; *La familia en la España Mediterránea (Siglos XV-XIX)*, Crítica, Barcelona, 1987, ps. 36-64.

GARCÍA CÁRCEL, R. i altres, "Dossier: La família catalana de l'Antic Règim", *L'Avenç*, núm. 66, Barcelona, 1983, ps. 46-72.

GARCÍA CÁRCEL, R.: *Historia de Cataluña. Siglos XVI y XVII. Vol I. Los caracteres originales de la historia de Cataluña*, Barcelona, 1985.

NADAL, J. i GIRALT, E.: *La population catalane de 1553 à 1717. L'immigration française et autres facteurs de son développement*, SEVPEN, Paris, 1960 (traducció al català, Eumo, Vic, 2000). NADAL, J.: "La població catalana als segles XVI i XVII" dins DD.AA.;

Història de Catalunya, Vol. IV, Salvat, Barcelona, 1985, ps. 48-63.

PASSOLA, I.; SOBREQÜÉS, J.; NADAL, J.: "La lenta recuperació: els grups socials i els problemes econòmics" dins DD. AA.: *Història de Catalunya*, Vol. IV, Salvat, Barcelona, 1985, ps. 64-74.

SIMÓN TARRÉS, A.: "La familia catalana en el Antiguo Régimen" dins VV. AA.; *La familia en la España Mediterránea (Siglos XV-XIX)*, Crítica, Barcelona, 1987, ps. 65-93.

TORRES, X.: "El bandolerisme català del barroc: gènesi i ressó d'un mite", *L'Avenç*, núm. 150, 1991, pp. 66-69.

2.2 i 2.3- Catalunya en la guerra europea: les causes de la guerra dels Segadors (1640).

DD.AA.: *La revolució catalana de 1640*, Barcelona, 1991.

ELLIOTT, J. H.: *La revolta catalana, 1598-1640*, Crítica, Barcelona, 1989.

ELLIOTT, J. H.: "La decadencia de Castilla" dins *Las Cortes de Castilla y León en la Edad Moderna. Actas de la segunda etapa del Congreso Científico sobre la Historia de las Cortes de Castilla y León (Salamanca, 1987)*, Cortes de Castilla y León, Valladolid, 1989, ps. 393-413. GARCÍA CÁRCEL, R.: *Pau Claris. La revolta catalana*, Barcelona, 1984.

LALINDE, J.: *La institución virreinal en Cataluña (1471-1716)*, Barcelona, 1964. MARAÑÓN, G.: *El Conde Duque de Olivares*, Madrid, 1975.

PALOS, J.L.: *Catalunya a l'Imperi dels Austria. La pràctica de govern (segles XVI-XVII)*, Pagès editors, Lleida, 1994.

SANABRE, J.: *El Tractat dels Pirineus i la mutilació de Catalunya*, Barcelona, 1959.

SANABRE, J.: *La acción de Francia en Cataluña en la pugna por la hegemonía de Europa (1640-1659)*, Barcelona, 1956.

SERRA I PUIG, E.: *La Guerra dels Segadors*, Barcelona, 19692.

VICENS VIVES, J.: *Coyuntura económica y reformismo burgués*, Barcelona, 19713.

VIDAL I PLA, J.: *Guerra dels segadors i crisi social*, Barcelona, 1984.

ZUDAIRE, E.: *El Conde Duque y Catalunya*, Madrid, 1964.

4- La represa neoforal catalana i el significat de l'11 de setembre de 1714.

ALABRÚS, R. M.: *Felip V i l'opinió dels catalans*, Pagès editors, Lleida, 2001.

ALBAREDA, J.: *Els catalans i Felip V: de la conspiració a la revolta (1700-1705)*, Vicens Vives, Barcelona, 1993.

ALBAREDA, J.: *Acte commemoratiu de l'11 de setembre de 1714. Setembre de 1714: la lluita en el record*, Institut de Cultura- Ajuntament de Barcelona, Barcelona, 2003, ps. 3-34.

FELIU DE LA PENYA, N.: *Fénix de Catalunya. Compendio de las antiguas grandezas y medio para renovarlas*, Barcelona, 1983 (facsimil de l'edició del 1683).

GARCÍA ESPUCHE, A.: *Barcelona entre dues guerres. Economia i vida quotidiana (1652-1714)*, Eumo editorial, Vic, 2005.

GARCÍA GONZÁLEZ, F. (coor.): *La Guerra de Sucesión en España y la batalla de Almansa. Europa en la encrucijada*, Sílex, Madrid, 2007.

KAMEN, H.: *La Guerra de Sucesión en España (1700-1715)*, Barcelona, 1974.

MERCADER i RIBA, J.: "L'Establiment del Reial Cadastre a Catalunya i la seva fonamentació econòmica i social", *Miscel.lània Fontseré*, Barcelona, 1961.

MERCADER i RIBA, J.: "Una visión pesimista de la economía catalana después de la Guerra de Sucesión", *Estudios de Historia Moderna*, vol. I, Barcelona, 1955. MERCADER i RIBA, J.: *Felip V i Catalunya*, Barcelona, 1968.

NADAL FARRERAS, J.: *La introducción del Catastro en Gerona*, Barcelona, 1971.

SÁNCHEZ MARCOS, F.: *Cataluña y el gobierno central tras la guerra de los Segadores, 1652-1679. El papel de Don Juan de Austria en las relaciones entre Cataluña y el gobierno central*, Barcelona, 1983.

SALRACH, J. M. i DURAN, E.: *Història dels Països Catalans. Dels orígens a 1714*, Barcelona, 1981. VOLTES, P.: *Barcelona durante el gobierno del archiduque Carlos de Austria, 1705-1714*, Barcelona, 1963-1970.

VOLTES, P.: *El archiduque Carlos, rey de los catalanes*, Barcelona, 1953.

5- L'expandiment econòmic del segle XVIII: llibertat econòmica front repressió política?

BUSTELO, F.: "La población de Cataluña en el siglo XVIII", *Hacienda Pública Española*, núm.38, Madrid, 1976, ps. 81-91.

DELGADO RIBAS, J. M.: "La industria algodonera catalana (1776-1796) y el mercado americano. Una reconsideración", *Manuscrits. Revista de Historia Moderna*, núm. 7, Bellaterra, 1988, ps. 103-115.

MARTÍNEZ SHAW, C.: "El procés de formació del capital comercial" dins DD. AA.: *Història de Catalunya*, Vol. IV, Salvat, Barcelona, 1985, ps. 217-240.

MARTÍNEZ SHAW, C.: "Transformacions agrícoles durant el segle XVIII" dins DD. AA.: *Història de Catalunya*, Vol. IV, Salvat, Barcelona, 1985, ps. 204-217.

NADAL, J.: "La població catalana al segle XVIII" dins DD. AA.: *Història de Catalunya*, Vol. IV, Salvat, Barcelona, 1985, ps. 257-273.

SALES, N.: *Els segles de la decadència (segles XVI-XVIII)*, dins VILAR, P. (dir.): *Historia de Catalunya*, Vol. IV, Barcelona, 1989.

SÁNCHEZ SUÁREZ, A.: "La indianería catalana: ¿mito o realidad?", *Revista de Historia Industrial*, núm. 1, Barcelona, 1992, ps. 213-232.

VILAR, P.: "Les transformacions del segle XVIII", WOLFF, Ph. i NADAL FARRERAS, J.(dirs.): *Història de Catalunya*, Oikos Tau, Barcelona, 1983, ps. 385-420.